

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1972

Vyhlásené: 21.12.1972

Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

105

VYHLÁŠKA

Úradu pre vynálezy a objavy

z 12. decembra 1972

o zlepšovacích návrhoch

Úrad pre vynálezy a objavy podľa § 155 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 84/1972 Zb. o objavoch, vynálezoch, zlepšovacích návrhoch a priemyselných vzoroch (ďalej len „zákon“) po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi a Ústrednou radou odborov ustanovuje:

§ 1

Predmet a rozsah ochrany

Táto vyhláška podrobnejšie upravuje prihlasovanie, prejednávanie, využívanie a rozširovanie zlepšovacích návrhov.

§ 2

Úlohy orgánov, organizácií a spolupráca so spoločenskými organizáciami

(1) Orgány a socialistické organizácie sú v rámci zákona v súlade s ustanovením § 145 a § 146 zákona povinné vytvárať optimálne podmienky pre rozvoj tvorivej iniciatívy zlepšovateľov, usmerňovať tvorbu zlepšovacích návrhov v súlade s potrebami národného hospodárstva na dosiahnutie úloh daných štátnymi národohospodárskymi plánmi a hospodárskymi plánmi socialistických organizácií (ďalej len „organizácie“) a potrebami programov komplexnej socialistickej racionalizácie, najmä vyhlasovaním plánov tematických úloh. Sú tiež povinné vytvárať predpoklady a starať sa o využívanie a rozširovanie zlepšovacích návrhov tak, aby sa využili pre technický pokrok a plánovitý rozvoj národného hospodárstva. Orgány a organizácie sú taktiež povinné dbať o zabezpečenie materiálno-technických podmienok pre poskytovanie najširšej pomoci autorom zlepšovacích návrhov pri tvorbe zlepšovacích návrhov a pri ich presadzovaní do výroby. Organizácie poskytujú autorom pomoc pri vypracovaní prihlášok zlepšovacích návrhov vrátane náčrtkov a výkresov a pri zhotovení výkresov, prototypov, modelov a vzoriek potrebných na vyskúšanie a využitie predmetu prihlášky zlepšovacích návrhov.

(2) Organizácie sú povinné určiť zodpovednosť a čiastkové úlohy príslušných útvarov v časových etapách pri posudzovaní, prejednávaní a rozhodovaní o prihláškach zlepšovacích návrhov, pri ich skúšaní, využívaní a rozširovaní.

(3) Orgány a organizácie pri plnení svojich úloh na úseku zlepšovacích návrhov sústavne vytvárajú predpoklady pre to, aby Revolučné odborové hnutie mohlo plne uplatňovať svoju úlohu v politickoorganizačnom zabezpečovaní rozvoja tvorivej iniciatívy pracujúcich. V tomto duchu Revolučné odborové hnutie v uvedenej oblasti najmä:

- a) stará sa o rozvíjanie, podnecovanie a plánovité usmerňovanie iniciatívy zlepšovateľov a o jej riadenie tematickým plánovaním a napomáha presadzovanie výsledkov tvorivej činnosti do národného hospodárstva;
- b) napomáha zvyšovanie kvalifikácie zlepšovateľov a presadzovanie a posilňovanie úlohy hmotného, morálneho a spoločenského ocenenia výsledkov ich činnosti;
- c) organizuje a presadzuje v orgánoch a organizáciách poskytovanie všestrannej pomoci autorom pri skúšaní, rozpracovaní a zavádzaní zlepšovacích návrhov;
- d) organizuje spoločenskú kontrolu zachovávaní práv zlepšovateľov a organizácií, dodržiavania socialistickej zákonnosti, hospodárskej a plánovacej disciplíny na úseku zlepšovateľstva a pomáha pri prekonávaní prekážok a odstraňovaní ťažkostí.

(4) Orgány a organizácie utvárajú taktiež predpoklady aj pre sústavnú spoluprácu so Socialistickým zväzom mládeže a Československou vedecko-technickou spoločnosťou pri získavaní pracujúcich a pracujúcej a študujúcej mládeže pre dobrovoľnú technickú tvorivú prácu a pri organizovaní a poskytovaní pomoci pri tejto technickej tvorivej činnosti a pri plánovitom zavádzaní jej výsledkov do praxe.

PRVÁ ČASŤ

Prihlasovanie zlepšovacích návrhov a ich prejednávanie

Prihláška zlepšovacieho návrhu

§ 3

(1) Prihláška zlepšovacieho návrhu sa podáva písomne a má obsahovať návrh (prípadne návrhy) konkrétneho riešenia iba jedného problému. Ak prihláška obsahuje návrhy konkrétnych riešení viacerých problémov, posudzuje sa návrh konkrétneho riešenia každého problému ako samostatná prihláška. Ak prihlasovateľ nie je schopný podať návrh písomne, poskytne mu organizácia potrebnú pomoc pri spísaní prihlášky zlepšovacieho návrhu.

(2) Ak prihláška zlepšovacieho návrhu nie je jasná alebo úplná, organizácia, prípadne nadriadený orgán, ktorému bola podľa § 63 ods. 2 zákona podaná prihláška, vyzve prihlasovateľa, aby ju v primeranej lehote, určenej organizáciou, vyjasnil alebo doplnil. Ak prihlasovateľ vyhovie tejto výzve až po určenej lehote, považuje sa prihláška za podanú dňom, keď došlo k jej vyjasneniu alebo doplneniu.

(3) Prihlášku zlepšovacieho návrhu možno vyjasňovať alebo dopĺňať iba osobitným podaním.

§ 4

Z podanej prihlášky zlepšovacieho návrhu musí byť zrejmé, že ide o prihlášku zlepšovacieho návrhu, ktorá musí obsahovať:

- a) meno, priezvisko a bydlisko prihlasovateľa, údaj o tom, kde pracuje, a jeho pracovné zaradenie v organizácii. Ak prihlášku podáva viacej spoluprihlasovateľov, uvedie tieto údaje každý spoluprihlasovateľ;
- b) názov zlepšovacieho návrhu;
- c) stručný opis doterajšieho stavu a jeho výhody a nevýhody; problém, ktorý sa rieši, opis navrhovaného riešenia a náčrtok alebo výkres, ak je potrebný na pochopenie návrhu, a predpokladané výhody navrhovaného riešenia;
- d) oznámenie prihlasovateľa, či a v ktorých organizáciách podal zhodnú prihlášku zlepšovacieho návrhu; kde sa už predmet prihlášky využíval a ktorá organizácia je správcou zlepšovacieho návrhu, prípadne či prihlasovateľ podal na zhodný predmet prihlášku vynálezu alebo priemyselného vzoru;

- e) vyhlásenie prihlasovateľa, že je autorom zlepšovacieho návrhu (§ 2 zákona);
- f) vlastnoručný podpis prihlasovateľa alebo všetkých spoluprihlasovateľov a dátum vypracovania prihlášky zlepšovacieho návrhu.

§ 5

Ak podáva prihlášku zlepšovacieho návrhu niekoľko spoluprihlasovateľov, uvedú v prihláške meno a adresu toho, ktorému z nich sa majú zasielať správy a rozhodnutia organizácie; ak tak neurobia, zasielajú sa správy a rozhodnutia spoluprihlasovateľovi, ktorý je uvedený na prvom mieste.

Prejednanie prihlášky zlepšovacieho návrhu

§ 6

Každá organizácia je povinná viesť denník zlepšovacích návrhov podľa vzoru vydaného Úradom pre vynálezy a objavy (ďalej len „Úrad“). Denník musí byť zviazaný a ostránkovaný.

§ 7

(1) Každú podanú prihlášku zlepšovacieho návrhu zapíše organizácia hneď do denníka zlepšovacích návrhov s uvedením dňa, keď prihláška došla organizácii (bez ohľadu na to, či je príslušná na jej prejednávanie). Do denníka zlepšovacích návrhov sa zapisujú aj rozširované zlepšovacie návrhy (§ 75 zákona), prihlášky vynálezov, na ktoré sa žiada o udelenie autorského osvedčenia (§ 63 ods. 4 a § 64 ods. 3 zákona), prihlášky priemyselných vzorov, na ktoré sa žiada o udelenie osvedčenia (§ 63 ods. 4 zákona) a došlé návrhy riešení tematických úloh (§ 113 ods. 4 zákona).

(2) Zo zlepšovacích návrhov rozširovaných v hromadných publikáciách určených na rozširovanie zlepšovacích návrhov organizácia zapisuje iba tie rozširované zlepšovacie návrhy, ktoré sa týkajú predmetu činnosti organizácie alebo ktoré možno využiť pri zabezpečovaní hospodárskej činnosti organizácie.

(3) Prihlášku zlepšovacieho návrhu podanú priamo nadriadenému orgánu (§ 63 ods. 2 zákona) je tento orgán povinný postúpiť v odpise do pätnástich dní od času, keď mu prihláška došla, všetkým podriadeným organizáciám, ktorých predmetu činnosti sa predmet prihlášky týka, zároveň s uvedením času, od ktorého autorovi prihlášky zlepšovacieho návrhu prislúcha v nadriadenom orgáne právo prednosti. Pre zápisy týchto prihlášok v nadriadenom orgáne a v podriadených organizáciách platí ustanovenie odseku 1 prvej vety s tým, že podriadená organizácia zapíše do denníka ako deň podania dátum, keď prihláška došla nadriadenému orgánu; okrem toho vyznačí v denníku aj dátum, keď prihlášku dostala od nadriadeného orgánu.

(4) Organizácia nezapisuje do denníka zlepšovacích návrhov prihlášky vynálezov a riešení tematických úloh, ktoré jej postúpila iná organizácia nie na využívanie, ale len na vypracovanie posudku alebo na vyjadrenie; tieto prihlášky sa však vedú v osobitnej evidencii.

§ 8

Organizácia príslušná na rozhodovanie o prihláške zlepšovacieho návrhu (§ 63 ods. 1 prvá veta zákona), ako aj priamo nadriadený orgán, ktorému bola prihláška zlepšovacieho návrhu podaná (§ 63 ods. 2 zákona), vydá prihlasovateľovi do desiatich dní potvrdenie o podaní prihlášky zlepšovacieho návrhu. V potvrdení uvedie číslo, pod ktorým bola prihláška zapísaná do denníka zlepšovacích návrhov, deň, keď prihláška organizácii alebo nadriadenému orgánu došla, meno prihlasovateľa a názov zlepšovacieho návrhu.

§ 9

(1) Na rozhodnutie o prihláške zlepšovacieho návrhu, ktorého predmetom je výrobok, ktorý sa v jednej organizácii vyrába a v druhej využíva, je príslušný výrobca (§ 65 ods. 1 a § 63 ods. 1 zákona).

(2) Na povinnosť organizácie rozhodnúť o prihláške zlepšovacieho návrhu (§ 65 ods. 1 zákona) nemá vplyv skutočnosť, že sa spoločenský prínos z využitia zlepšovacieho návrhu prejaví v inej organizácii.

§ 10

Organizácia, v ktorej bola podaná prihláška zlepšovacieho návrhu, ktorá sa netýka jej predmetu činnosti (§ 63 ods. 1 druhá veta zákona), musí túto prihlášku postúpiť organizácii uvedenej v § 63 ods. 1 v prvej vete zákona do desiatich dní odo dňa, keď jej bola táto prihláška podaná. V tej istej lehote je organizácia povinná upovedomiť o postúpení prihlášky zlepšovacieho návrhu jej prihlasovateľa.

§ 11

(1) Ak ide o prihlášku zlepšovacieho návrhu autora, ktorý je v pracovnom, členskom alebo inom obdobnom vzťahu v organizácii, je táto organizácia povinná posúdiť aj okolnosť, či a v akom rozsahu prihlasovateľ prekročil zlepšovacím návrhom pracovnú úlohu, vyplývajúcu pre neho najmä z jeho opisu práce, z daného pracovného príkazu alebo z podmienok a ukazateľov určených pri zadaní úlohy. V prípade nezhody je organizácia povinná preukázať, že nedošlo k prekročeniu pracovnej úlohy.

(2) Pred rozhodnutím o prihláške zlepšovacieho návrhu organizácia najprv prihlášku posúdi z hľadiska, či sa nemá zamietnuť preto, že jej prejednaniu bráni iná prihláška zhodného zlepšovacieho návrhu, ktorá bola podaná organizácii so skorším právom prednosti (§ 64 ods. 1 zákona), prípadne právo iného autora z chráneného vynálezu alebo z chráneného priemyselného vzoru; ak nejde o taký prípad, organizácia preskúma, či predmet prihlášky spĺňa podmienky ustanovené zákonom pre zlepšovací návrh.

(3) Organizácia je povinná posudzovať prejednávanú prihlášku zlepšovacieho návrhu aj z hľadiska, či by nemohlo ísť o vynález alebo o priemyselný vzor, a v kladnom prípade sa starať o podanie príslušnej prihlášky a poskytnúť pritom prihlasovateľovi potrebnú pomoc.

§ 12

(1) Uskutočnením preukázateľných príprav [§ 59 ods. 1 písm. a) zákona] je konkrétne a písomnými dokladmi podložené a preukázateľné opatrenie organizácie, ktorým sa v nej zabezpečuje využívanie riešenia zhodného s predmetom prihlášky zlepšovacieho návrhu.

(2) Konkrétne opatrenie, ktorým sa zabezpečuje v organizácii využívanie riešenia, možno preukázať najmä:

- a) príslušným plánovacím podkladom zabezpečujúcim využívanie riešenia,
- b) konštrukčnými, technologickými alebo inými podkladmi organizácie,
- c) prípravou smerujúcou k vyskúšaní, rozpracovaniu alebo ku skutočnému vykonaniu opatrenia v organizácii.

§ 13

(1) Lehota na rozhodovanie o prihláške zlepšovacieho návrhu (§ 67 zákona), ktorú prihlasovateľ vyjasnil alebo doplnil dodatočným podaním (§ 3 ods. 2 vyhlášky), začína plynúť odo dňa, keď organizácii došlo toto dodatočné podanie.

(2) Ak prihlasovateľ v čase prejednávania prihlášky zlepšovacieho návrhu zmení podstatu predmetu prihlášky zlepšovacieho návrhu, prislúcha mu právo prednosti až od času, keď podanie obsahujúce túto zmenu dôjde organizácii.

§ 14

(1) Ak rozhodnutie o prihláške zlepšovacieho návrhu vyžaduje vyskúšanie jej predmetu, je organizácia povinná oznámiť to neodkladne prihlasovateľovi, prizvať ho na účasť a oznámiť mu nevyhnutné údaje, najmä miesto a dátum skúšok a zároveň o tom upovedomiť organizáciu, v ktorej je prihlasovateľ v pracovnom pomere.

(2) Povinnosť prizvať prihlasovateľa nemá organizácia v prípade, že by náklady účasti autora boli preukázateľne v značnom nepomere k predpokladanému spoločenskému prospechu z využitia jeho zlepšovacieho návrhu alebo by ho preukázateľne nepriaznivo ovplyvnili.

§ 15

(1) Posúdenie prihlášky zlepšovacieho návrhu musí vychádzať zo spoľahlivého a vecne zisteného stavu, musí obsahovať stanovisko k možnosti využitia predmetu prihlášky zlepšovacieho návrhu v organizácii a pri kladnom stanovisku aj návrh potrebných opatrení.

(2) Pri posudzovaní prihlášky zlepšovacieho návrhu môže organizácia upustiť od oznámenia mena prihlasovateľa.

(3) Rozhodnutie o prihláške zlepšovacieho návrhu oznámi organizácia prihlasovateľovi písomne.

(4) Organizácia v kladnom rozhodnutí o prihláške zlepšovacieho návrhu oznámi jeho prihlasovateľovi, kedy začne predmet prihlášky zlepšovacieho návrhu využívať a aké opatrenia na jeho využívanie urobí. Zároveň s týmto rozhodnutím vydá autorovi zlepšovacieho návrhu zlepšovateľský preukaz, ktorý obsahuje:

- a) meno, priezvisko a bydlisko autora (spoluautorov) zlepšovacieho návrhu,
- b) údaj o zamestnaní a pracovnom zaradení autora zlepšovacieho návrhu,
- c) podiel každého spoluautora na utvorení zlepšovacieho návrhu,
- d) názov zlepšovacieho návrhu,
- e) názov a sídlo organizácie, ktorá kladne rozhodla o prihláške zlepšovacieho návrhu,
- f) názov a sídlo organizácie, ktorá je správcom zlepšovacieho návrhu.

(5) V zlepšovateľskom preukaze organizácia taktiež vyznačuje dátum začiatku využívania zlepšovacieho návrhu, výšku spoločenského prospechu a vyplatenú odmenu.

(6) Vzor zlepšovateľského preukazu vydá Úrad.

§ 16

(1) Organizácia je povinná podrobne a vecne odôvodniť svoje rozhodnutie o zamietnutí prihlášky zlepšovacieho návrhu alebo zrušení pôvodného rozhodnutia o využívaní zlepšovacieho návrhu a uviesť v rozhodnutí aj poučenie o preskúmaní tohto rozhodnutia.

(2) Nadriadený orgán je povinný vec prešetriť a rozhodnúť o žiadosti o preskúmanie do dvoch mesiacov odo dňa, keď mu žiadosť došla; svoje rozhodnutie oznámi písomne prihlasovateľovi a organizácii. Ak nadriadený orgán nemôže zo závažných dôvodov rozhodnúť o žiadosti do dvoch mesiacov odo dňa jej doručenia, je povinný oznámiť to v tej istej lehote prihlasovateľovi a organizácii s udaním dôvodu a lehoty, do ktorej o žiadosti rozhodne.

DRUHÁ ČASŤ

Využívanie zlepšovacích návrhov

§ 17

Organizácia, ktorá rozhodla kladne o zlepšovacom návrhu, zabezpečí jeho urýchlené využitie, najmä:

- a) rozhodnutím o jeho zaradení do príslušnej časti hospodárskeho plánu;
- b) príkazom, ak je možné zlepšovací návrh využiť bez jeho zaradenia do príslušnej časti hospodárskeho plánu organizácie; c) schválením technickej dokumentácie, ak bol zlepšovací návrh prejednaný v priebehu výskumu, vývoja, projekcie alebo prípravy výroby.

§ 18

(1) Začiatkom využitia zlepšovacieho návrhu (§ 68 zákona) je najmä:

- a) začatie výroby nového výrobku alebo zariadenia podľa zlepšovacieho návrhu;
- b) začiatok používania navrhnutej technológie, výrobného alebo pracovného postupu alebo spôsobu podľa zlepšovacieho návrhu;
- c) schválenie projektovej dokumentácie, do ktorej bolo zaradené projektové riešenie podľa zlepšovacieho návrhu;
- d) začiatok vykonávania technicko-organizačných alebo organizačno-hospodárskych opatrení podľa zlepšovacieho návrhu; e) začiatok uplatňovania opatrenia na zlepšenie pracovných podmienok alebo na zvýšenie bezpečnosti práce podľa zlepšovacieho návrhu.

(2) Púhe skúšanie a overovanie uskutočniteľnosti a spoločenskej prospešnosti predmetu prihlášky zlepšovacieho návrhu nie je využitím zlepšovacieho návrhu.

§ 19

(1) Organizácia, ktorá využila zlepšovací návrh, ktorý možno využívať i v ďalších organizáciách, je povinná do troch mesiacov od začiatku jeho využitia posúdiť jeho význam a odovzdať ho s dokumentáciou svojmu nadriadenému orgánu na rozšírenie. Organizácia sa zároveň stará o jeho najširšie využívanie aj tým, že osvedčený zlepšovací návrh rozšíri priamo i na ďalšie do úvahy prichádzajúce organizácie (§ 75 zákona).

(2) Orgány a organizácie rozširujú osvedčené zlepšovacie návrhy ich zverejňovaním v odvetvových a odborových na to určených publikáciách. Obzvlášť významné zlepšovacie návrhy rozširuje Ústredie vedeckých, technických a ekonomických informácií v príslušnej publikácii.

(3) Rozširované zlepšovacie návrhy musia obsahovať náležitosti uvedené v § 4 písm. a) - d) tejto vyhlášky a v prípade, že boli už využité, údaj o dosiahnutých výsledkoch.

(4) Pre prihlasovanie, odovzdávanie a využívanie zlepšovacích návrhov v rámci hospodárskej a vedecko-technickej spolupráce medzi členskými štátmi Rady vzájomnej hospodárskej pomoci platia ustanovenia príslušných medzinárodných dohôd a dojednaní odborných orgánov Rady vzájomnej hospodárskej pomoci.

§ 20

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1973.

Predseda:

Ing. Bělohlávek v. r.

